BRAHMA DHAMMA
and
NATHAKORAṆA DHAMMA

by

Somdet Phra Ñāṇasaṃvara

Dhamma Lecture

on

Brahma Dhamma

and

Nathakoraṇa Dhamma

Given by Somdet Phra Ṇaṇasaṃvara in the Training of one's mind through the practice of meditation in order to present all the merits and glorious blessings to Her Majesty the Queen on the auspicious occasion of Her Birthday Anniversary,

August 12, 1981 at S.V. Dhamma Nives, Wat Bhovoranives Vihara.

May all the glorious blessings be upon Her Majesty the Queen who possesses all supreme benevolences.

Today is the Queen's Birthday anniversary, all the Buddhists, therefore, have assembled here to practise meditation as merit-making and a glorious blessing to Her. The practice of meditation is righteous and important in Buddhism, as it is the way to purify one's mind from all defilements or Kilesa which comprises Rāga, Lobha, Dosa and Moha. Once the mind is purified Sīla, Samādhi, Paññā, and Vimutti or Deliverance will come into this mind respectively following the steps of the practice. This brings about Virtue or virtuous deeds of a wise man, or in other words, happiness resulting from purity and calmness. Such mind can be developed into Mettā (Loving - Kindness), Karuṇā (Compassion), Muditā (Joy) or Upekkhā (Equanimity). Mettā will be pure, that is, love without Rāga (Lust), Dosa (Anger), Vengeance, or Sexual desire. Karuṇā, similarly, is pure since it aims at saving others from suffering without feeling of oppression, but with the feeling of sorrow for others' suffering. In the same way, Muditā is feeling of joy or pleasure for others' happiness,

without either prejudice or envy or the desire to be happy. Upekkhā is also pure, that is, the mind is calm without any bias out of love or hate. It is not indifference due to ignorance but awareness with impartiality.

Mettā, Karuṇā, Muditā and Upekkhā as such can be bestowed upon all peoples either those you love and respect, or those you neither like nor dislike, or even those you detest or your enemy. Such kind of mind, if accumulated and reached out to all human beings in all directions its power will be great, as great as Brahma and superior to all deities and human beings. Its greatness is such that it can turn on an ill will into Mettā, an oppression into a cooperation, envy into support, prejudice into partiality. As a consequence, he will admire those worthy of admiration will be admired; of oppression will be oppressed; of praised will be praised and of reproved will be reproved. All of these, done with awareness and not ignorance, will result in peace and happiness anywhere in the world. Without peace and happiness, devils or wickedness

is certain to intervene and occupy all places, causing suffering and troubles. This is also true to human's mind. The mind which has not been trained in meditation will be exposed to evil and wickedness. Evil is compared to the snare of Māra (personification of evil and passions) to trap a man's mind. Sensual indulgences can be compared to the snare of Māra. (It includes the five senses by which desire is gratified, namely, sight, hearing, smell, taste, touch.) These are sources of happiness and Taṇhā or Craving. When Taṇhā gets hold of anything, that thing becomes sensual indulgence. Any person whose mind is accumulated with craving and thus haunted by devils will act accordingly. Like a devil, he will be deceitful. He is outwardly good, inwardly wicked. He will have surface virtue. Many people are of this kind. Their wickedness is hidden by their good status and positions. No status indicates wickedness except for being a thief or a criminal. People with surface goodness can be compared with evil spirits that haunt people. They disturb peace

and take advantage of others. They are like demons which devour man's intestines and bowels. When a man indulges in sensuality, his mind will be influenced by wickedness. This can be compared to being trapped and enslaved by the snare of Māra. Wicked people who hurt others and cause trouble are like demons that devour human's intestines.

In order to eradicate bad spirits, everybody should practise BRAHMA DHAMMA and Meditation. Then, he should purify his mind through Samādhi and Vipassanā, after that pervade this purified mind into Mettā, Karuṇā, Mudita and Upekkhā. This mind will free others from indulgences as if he drove evil spirits away. Therefore others' minds will become pure and virtuous as a Buddhist Teaching, "The mind is the chief of all Dhamma, it is essential to the success of all Dhamma practices. Anybody who has a purified mind, no matter what he is doing, will always be with happiness as if happiness were his shadow that is attached to himself". This is because he performs only good deeds for his happiness and prosperity as well as for others.

Her Majesty the Queen has performed numerous good deeds worthy of Her title "Nātha". Her deeds and activities are of the real patronage of Her people. "Nātha" which means a patron can be classified into two categories : the external patron and the internal patron. The external patron consists of father, mother and all relatives in the family. Teachers are students' patrons in giving knowledge. The King and the Queen as the Heads of the country are their people's patrons in ruling the country, relieving pain and suffering from their people and also bringing happiness and progress to their people and the country in every possible way. In Buddhism, the Lord Buddha is the Great Patron of all Buddhists all over the world.

The internal patron is NĀTHAKORAṆA DHAMMA that the Lord Buddha has taught. The patronizing Dhamma are as follows :

1. SĪLA - To abstain oneself from all wicked and evil deeds, beginning from 5 SĪLA with regard to the Buddhist Disciplines. The

purpose of this practice is to train righteous actions through the body, speech and mind.

2. Bāhusacca - To learn and to be informed of different kinds of knowledge to a great extent, and to be considerably educated, including to listen to and to study the Lord Buddha's Teachings, and then to be able to understand them.

3. KALYĀṆAMITTATĀ - To have noble or good friends. MITTATĀ means more than a friend who not only accompanies us to go around and joins us in activities, but also who is a good man and has best wishes for us. The Lord Buddha is called KALYĀṆAMITTATĀ. Father and mother are also Kalyānamittatā as a Buddhist proverb says, "Mother is MITTATĀ in the family". To have good friends means all people around you both superior to and inferior to you are good. They have best wishes for you and really help you in the right way.

4. SOVACASSATĀ - To be obedient. If one is given advice or warning, one will consider whether it is right or wrong. If it is right,

one will put it into practice, and will not if wrong. He will never be angry with those who give him wrong advice. He has wisdom to know that the right advice is as valuable as treasure. He will not be as fowl in Esop fable which do not know the value of precious stone as they know of a seed of rice.

5. KIṄKARAṆĪYESU DAKKHATĀ - Being diligent in doing work and duties. One will do what should be done for the society or community to which one belongs. For example, a Buddhist monk is responsible for Buddhist activities and rites.

6. DHAMMAKĀMATĀ - To desire Dhamma, that is, to desire only what is right and good. This leads one to find Dhamma, to listen to, and to practise Dhamma.

7. VIRIYA - Perseverance is to continue one's efforts in restraining oneself from what should be restrained - all wicked deeds, and practise meditation that leads to all righteous deeds. In short, perseverance is to keep on abstaining oneself from evil deeds, but performing only virtuous deeds instead.

8. Santosa - Contentment. To be contented or satisfied with what one has, earns and is proper to oneself. One will not be too ambitious to have more than one should have, or to have what is beyond one's ability, or propriety.

9. SATI - Mindfulness. To be mindful of what was said in the past, what is done, said and thought at the moment. If one is mindful of one's deeds, words and thoughts, one will abstain oneself from improper deeds, words and thoughts, thus leading to what is proper and right.

10. PAÑÑA - Wisdom. To be able to distinguish wickedness from righteousness, unwholesome from wholesome, including understand the Four Noble Truth namely Pain, the Cause of Pain, the Extinction of Pain, and the Paths to attain the Extinction of Pain.

There are altogether Ten Dhamma that are man's inside patrons or mind patrons. If one practises these Ten Dhamma, one will have inside patrons, that is, SELF. It means that one can depend on oneself as the saying of the Lord Buddha, "One should depend on oneself."

That you all come here to practise meditation is to practise NĀTHAKORAṆA DHAMMA. That is, to give a pledge to practise Sīla and to listen to a Dhamma Talk is for Knowledge. To listen to the Teaching of the Lord Buddha means to regard Him, together with Dhamma and Buddhist monks as Kalyānamittatā. To practise meditation means that you are obedient, you obey and practise according to the Lord Buddha's Teachings. That you assemble here to practise meditation in order to present all merits and all glorious blessings to Her Majesty the Queen indicates that you do what should be done in common by the community. Thus, you are known as those who desire Dhamma. You have perseverance when you practise meditation because you keep on making efforts to abstain yourselves from all defilements, and to aim at and bring about Wisdom. In brief, you make efforts to abstain yourselves from wickedness, and to do good. You are called those who possess Contentment because you are contented and satisfied with what you are, the conditions around you and what you will attain

when coming here. Therefore, you can come to practise meditation. If you are still under the influence of greed and delusions, you will not come. You come here to develop your mindfulness and wisdom, and you can achieve this purpose.

Therefore, to practise meditation at this moment is to practise the Ten Dhamma for Patronage, which is considered as good and righteous deeds. The practice enables to depend on yourselves. The more you are trained, the more you can stand on your own. Besides, you also practise BRAHMA DHAMMA which enables your minds to attain the 4 Sublime. Now let everybody be intent to present all the merits and the glorious blessings to Her Majesty the Queen and pervade Love - Kindness, Compassions, Joy and Equanimity to all peoples around the world.

ชั่วกระทำดี และก็ชื่อว่าเป็นผู้ที่มีความสันโดษ เพราะมีความอิ่ม มีความเต็ม มีความพอในเรื่องภายนอกทั้งหลายในผลภายนอกทั้งหลาย จึงทำให้ปลีกตนมาปฏิบัติในทางจิตตภาวนานี้ได้ ถ้ายังลุแก่อำนาจความโลภหลงอยู่ก็ไม่สามารถจะมาได้ และเมื่อมาดังนี้ก็เป็นการมาปฏิบัติทำสติปัญญาให้เจริญ ก็เป็นการได้สติได้ปัญญาในธรรมยิ่ง ๆ ขึ้น

เพราะฉะนั้น การมาปฏิบัติทำจิตตภาวนานี้ก็เป็นการมาปฏิบัติทำนาถกรณธรรมทั้ง ๑๐ ข้อ ก็นับว่าเป็นบุญเป็นกุศล เป็นการสร้างที่พึ่งให้แก่ตน ทำให้ตนเป็นที่พึ่งของตนได้ และเมื่อสะสมอบรมยิ่ง ๆ ขึ้นไปแล้วก็ทำให้ตนนี้เป็นที่พึ่งของตนยิ่งขึ้น และก็ชื่อว่าได้มาปฏิบัติในพรหมธรรม ทำจิตนี้ให้เป็นพรหม และก็ขอให้ตั้งใจน้อมจิตถวายพระราชกุศลถวายพระพรชัยมงคล และแผ่จิตออกไปด้วยเมตตา กรุณา มุทิตา อุเบกขาในทิศทั้งปวง

รวมเป็น หนึ่งศีล สองพาหุสัจจะ ความที่ได้ตรับฟังมาก สามกัลยาณมิตตตา ความเป็นผู้มีมิตรที่ดีงาม สี่โสวจัสสตา ความเป็นผู้ว่าง่าย ห้ากิงกรณีเยสุ ทักขตา ความขยันในกรณียะที่ควรทำทั้งหลาย หกธรรมกามตา ความเป็นผู้ใคร่ในธรรม ปรารถนาธรรม ต้องการธรรม เจ็ดวิริยะ ความเพียร เพียรละชั่วกระทำดี แปด สันโดษ เก้าสติ สิบปัญญา เป็นนาถกรณธรรม ๑๐ ข้อ แปลว่า ธรรมกระทำเป็นที่พึ่ง นี้เป็นที่พึ่งภายใน

ที่พึ่งภายในนี้เป็นสิ่งสำคัญ เพราะว่าเมื่อปฏิบัติให้มีธรรมทั้งสิบข้ออยู่ในตนแล้ว ก็ทำให้มีที่พึ่งที่มีอยู่ประจำตน อยู่ในตน รวมเข้าเป็นตนนี้เอง เพราะฉะนั้นตนที่เป็นตนขึ้นด้วยนาถกรณธรรมทั้ง ๑๐ ประการนี้ จึงเป็นตนที่พึ่งของตนได้ ดังพระพุทธภาษิตตรัสไว้ว่า อตฺตา หิ อตฺตโน นาโถ ตนเป็นที่พึ่งของตน

แม้การมาปฏิบัติทำจิตตภาวนานี้ก็เป็นการมาปฏิบัติในนาถ-กรณธรรมนี้เอง ดังที่ได้สมาทานศีลก็เป็นศีล ฟังธรรมกถาอบรม ก็เป็นไปเพื่อพาหุสัจจะ และการที่มาฟังธรรมของพระพุทธเจ้าก็ได้ชื่อว่านับถือพระพุทธเจ้าเป็นกัลยาณมิตร ก็มีกัลยาณมิตรพร้อมทั้งพระธรรมและพระสงฆ์ และเมื่อมาปฏิบัติทำจิตตภาวนาก็แสดงว่าเป็นผู้ว่าง่าย เชื่อฟังปฏิบัติตามที่พระพุทธเจ้าได้ทรงสั่งสอน และการที่มารวมกันปฏิบัติจิตตภาวนาถวายพระราชกุศลก็ชื่อว่าช่วยกันขวน-ขวายกระทำกรณียะอะไร ๆ ที่ควรสำหรับหมู่คณะที่ควรจะกระทำร่วมกัน และก็ได้ชื่อว่าเป็นผู้มีความใคร่ธรรม ปรารถนาธรรม และก็ชื่อว่ามีความเพียร คือเพียรกระทำจิตตภาวนา คือเพียรละกิเลส เพียรทำสมาธิปัญญาให้เกิดขึ้นพร้อมทั้งศีล เรียกว่าเพียรละ

กิงกรณีเยสุ ทักขตา ความเป็นผู้ขยันกระทำกรณียะ อะไร ที่ควรกระทำต่าง ๆ อันเป็นของหมู่คณะ หรือเป็นของส่วนรวมต่าง ๆ เช่นในหมู่ภิกษุก็เอาเป็นธุระขวนขวายกระทำในกิจของสงฆ์ที่บังเกิดขึ้น

ธรรมกามตา ความเป็นผู้ใคร่ปรารถนาธรรม คือความต้องการธรรม ต้องการธัมมะ ต้องการปรารถนาความถูกต้อง อันทำให้แสวงหาธรรมคือสิ่งที่ถูกต้อง ต้องการฟังธรรม ต้องการปฏิบัติธรรม

วิริยะ ความเพียร คือความพากเพียรพยายามในการละสิ่งที่ควรละ คือละอกุศลกรรมทั้งหลาย ในภาวนา คือการอบรมกระทำให้มีขึ้นซึ่งกุศลธรรมทั้งหลาย คือเพียรละความชั่วกระทำความดีนั้นเอง

สันโดษ ความยินดีพอใจตามมีตามได้ ตามกำลัง และตามสมควร มีอาการที่เป็นความอิ่มความเต็ม ไม่ทะเยอทะยานดิ้นรนไขว่คว้าเกินกว่าที่จะพึงได้ เกินกว่ากำลัง เกินกว่าความสมควร

สติ ความระลึกได้ คือความมีสติระลึกได้ในการที่ทำคำที่พูดไว้แล้วแม้นาน ไม่หลงลืม และมีสติในการที่ทำในคำที่พูดในเรื่องที่คิดในปัจจุบัน อันเป็นเครื่องห้ามใจมิให้คิด ห้ามวาจามิให้พูด ห้ามกายมิให้ทำ ในสิ่งที่ไม่ควรทั้งหลาย ส่งเสริมให้ทำให้พูดให้คิดในสิ่งที่ควรทั้งหลาย

ปัญญา ความรู้จักบาปบุญคุณโทษประโยชน์มิใช่ประโยชน์ ตลอดถึงความรู้จักเหตุผลในสิ่งทั้งหลาย ตลอดขึ้นไปจนถึงเหตุผลในอริยสัจ คือทุกข์ เหตุเกิดทุกข์ ความดับทุกข์ และทางปฏิบัติให้ถึงความดับทุกข์

พาหุสัจจะ ความที่ได้สดับตรับฟังมาก คือว่าฟังเรียนวิชาการต่าง ๆ มีความจำได้ มีความรู้วิชาการต่าง ๆ ตลอดจนถึงได้ฟังได้เรียนธรรมคำสั่งสอนของพระพุทธเจ้า ได้มีความจำได้ มีความรู้เข้าใจได้

กัลยาณมิตตตา ความมีมิตรเป็นคนดีเป็นคนงาม มิตรนี้มีความหมายละเอียดกว่าเพื่อนหรือสหาย เพื่อนหรือสหายนั้นเป็นบุคคลที่ไปเที่ยวด้วยกัน ไปทำอะไรด้วยกัน ไปด้วยกัน เป็นเกลอกัน แต่คำว่ามิตรนั้นมีความหมายถึงสหายหรือเพื่อนดังกล่าวนั้นด้วย และมีความหมายถึงบุคคลทุกท่านที่มีความมุ่งดีปรารถนาดี เป็นคนดี พระสัมมาสัมพุทธเจ้าก็ทรงได้ชื่อว่าเป็นกัลยาณมิตร มารดาบิดาก็ได้ชื่อว่าเป็นกัลยาณมิตร ดังที่มีพระพุทธภาษิตตรัสไว้ว่า "มารดาเป็นมิตรในเรือนของตน" ความมีมิตรเป็นคนดีก็คือมีบุคคลทั้งหลาย ทั้งที่เป็นขั้นผู้ใหญ่ ทั้งที่เป็นขั้นเสมอกัน ทั้งที่เป็นขั้นผู้น้อย ซึ่งเป็นคนดี มุ่งดีปรารถนาดี เป็นผู้ช่วยจริงในทางอันถูกต้อง สงเคราะห์จริงในทางอันถูกต้อง

โสวจัสสตา ความเป็นผู้ว่าง่าย คือเมื่อได้รับการว่ากล่าวตักเตือน เมื่อพิจารณาว่าถูกต้องก็รับมาปฏิบัติ ไม่ดื้อถือรั้น แต่ถ้าไม่ถูกต้องก็ไม่รับปฏิบัติ แต่ก็ไม่โกรธเคือง มีความเห็นในบุคคลผู้มาชี้แจงแนะนำว่าเหมือนอย่างชี้ขุมทรัพย์ให้ เพราะมีปัญญาที่จะรู้ว่าคำแนะนำตักเตือนเหล่านั้นมีค่าอย่างยิ่ง เหมือนอย่างบุคคลรู้จักค่าของพลอยเพชร ไม่เหมือนอย่างเป็ดไก่ไม่รู้จักค่าของพลอยเพชร สู้ข้าวสารเม็ดเดียวก็ไม่ได้ตามนิทานอีสป

ไว้ว่า "ธรรมทั้งหลายมีใจเป็นหัวหน้า มีใจเป็นใหญ่ สำเร็จด้วยใจ ถ้าบุคคลมีใจดีผ่องใสแล้ว จะพูดก็ตาม จะทำก็ตาม สุขย่อมติดตาม เหมือนเงาที่ไม่ละตัว เพราะเหตุนั้น" เพราะกรรมที่ทำนั้นก็จะเป็นกรรมที่ดี เป็นไปเพื่อความสุข เพื่อความเจริญทั้งแก่ตนเองและแก่ผู้อื่น

สมเด็จพระนางเจ้าฯ พระบรมราชินีนาถได้ทรงปฏิบัติพระราชกรณียกิจต่าง ๆ สมกับคำว่า "พระบรมราชินีนาถ" นาถะ คือ นาถ ที่แปลว่าที่พึ่ง ดังพระราชกรณียกิจต่าง ๆ ที่ปรากฏเป็นที่พึ่งของประชาชนโดยแท้จริง

นาถะคือที่พึ่งนั้นมีสองอย่าง คือที่พึ่งภายนอกหนึ่ง ที่พึ่งภายในหนึ่ง ที่พึ่งภายนอกนั้นในตระกูลก็ได้แก่มารดาบิดาของตนและญาติในตระกูลทั้งหลายที่เป็นที่พึ่งของตนได้ ในโรงเรียนก็ได้แก่ครูอาจารย์ เป็นที่พึ่งของศิษย์ในการประสาทวิทยาความรู้ ในประเทศชาติบ้านเมืองก็ได้แก่พระราชาพระราชินี ทรงเป็นองค์พระประมุขผู้ทรงเป็นที่พึ่งในทางปกครอง ทรงขวนขวายบำบัดทุกข์บำรุงสุขให้แก่ประชาราษฎรในทุกวิธี ในทางศาสนาก็ได้แก่พระสัมมาสัมพุทธเจ้าผู้พระบรมศาสดา ทรงเป็นที่พึ่งของพุทธศาสนิกชนทั้งหลาย หรือของโลกทั้งสิ้น

ที่พึ่งในภายในนั้น ก็ได้แก่พระธรรมอันเรียกว่า นาถกรณ-ธรรม ธรรมซึ่งกระทำที่พึ่ง ที่พระพุทธเจ้าได้ทรงแสดงไว้ คือ.-

ศีล ความประพฤติงดเว้นจากความประพฤติที่เป็นภัยเป็นเวรทั้งหลาย ตั้งต้นแต่ศีลห้าขึ้นไป มีวินัยเป็นบรรทัดฐานแห่งการปฏิบัติ ดัดกายดัดวาจาดัดใจให้เป็นปกติเรียบร้อยดีงาม

จากการทำดี ไม่มีฐานะไหนที่แสดงว่าเกิดจากการทำความชั่ว เว้นไว้แต่ที่เป็นโจรอย่างเปิดเผย เป็นผู้ร้ายอย่างเปิดเผย แต่นอกจากนั้นล้วนเป็นฐานะที่ดี ๆ แสดงว่าทำความดีกันทั้งนั้น และก็อยู่ได้ในตำแหน่งฐานะนั้น ๆ ด้วยอาศัยความดีบังหน้า แต่ว่าทำความชั่วกันข้างหลัง คือซ่อนทำความชั่ว ดังนี้คือผีที่หลอกหลอนคน พวกปีศาจต่าง ๆ นั้นก็เป็นพวกที่ลอบกินไส้กินพุงของคนอย่างที่เรียกว่าผีปอบในครั้งก่อน เข้ากินไส้กินพุงของคน บุคคลจำพวกนี้ก็เข้ากินสุขประโยชน์ของคนทั้งหลายซึ่งมีอยู่เป็นอันมาก และพวกยักษ์ร้ายก็เป็นพวกที่ทำลายทรัพย์สมบัติชีวิตร่างกายของคนทั้งหลาย ก็มีอยู่เป็นอันมาก ผีปีศาจยักษ์ร้ายเหล่านี้ตั้งอยู่ในจิตใจของคนนี้แหละ หน้าตาก็เป็นคนนี้แหละ ไม่ใช่ใครอื่น แต่ว่าเมื่อถูกบ่วงของมารเข้าคล้องจิตใจก็เป็นบริวารของผีปีศาจยักษ์ร้าย หรือเป็นตัวผีปีศาจยักษ์ร้ายไป แสดงอาการหลอกหลอนต่าง ๆ กินตับไตไส้พุงของคนต่าง ๆ เที่ยวทำร้ายบุคคลต่าง ๆ มากขึ้น ก็ก่อความเดือดร้อนมากขึ้น

เพราะฉะนั้น การที่จะระงับผีปีศาจยักษ์ร้ายก็ต้องอาศัยแต่ละบุคคลมาปฏิบัติในพรหมธรรม ทำจิตตภาวนา ทำจิตใจของตนให้บริสุทธิ์สะอาด ด้วยสมถวิธี วิปัสสนาวิธี และแผ่จิตใจที่บริสุทธิ์สะอาดนี้ออกไปให้เป็นเมตตากรุณามุทิตาอุเบกขาที่บริสุทธิ์ ก็เป็นพรหม จิตที่เป็นพรหมนี้จะกำจัดขับไล่ปีศาจยักษ์ร้ายในตนนี้แหละให้ออกไปก่อน และเมื่อแผ่จิตใจเช่นนี้ออกไป ก็จะเป็นเครื่องช่วยบุคคลทั้งหลายให้ผ่อนคลายบ่วงของมารที่รวบรัด เป็นอันระงับขับไล่ผีปีศาจยักษ์ร้ายทั้งปวงให้ออกไปได้ด้วย และเมื่อเป็นดังนี้แล้วจิตของคนทั้งปวงก็จะบริสุทธิ์ขึ้น เมื่อจิตบริสุทธิ์ขึ้นก็เป็นอันว่ามีจิตดี ดังพุทธภาษิตที่ตรัส

ตามสมควรได้ บรรดาหมู่ปีศาจยักษ์ร้ายทั้งหลายก็จะได้โอกาสเข้าแทรกแซงวุ่นวายครอบงำอยู่ในที่ทั้งปวง ทำให้เกิดความทุกข์เดือด-ร้อนอยู่ในที่ทั้งปวง ปีศาจยักษ์ร้ายที่เข้าครอบงำแทรกแซงในที่ทั้งปวงนี้ก็เข้าครอบงำแทรกแซงในจิตใจของบุคคลนี้แหละ จิตใจที่ปราศจากการอบรมคือมิได้ปฏิบัติในจิตตภาวนา ย่อมเปิดช่องให้ผีปีศาจยักษ์ร้ายทั้งหลายเข้าสิงได้โดยง่าย และผีปีศาจยักษ์ร้ายเหล่านี้ก็ได้รับบ่วงของมารเข้าคล้องจิตใจของบุคคลเอาไป บ่วงของมารนั้นก็ได้แก่กามคุณารมณ์ทั้งหลายในโลก คือรูป เสียง กลิ่น รส โผฏฐัพพะ ที่ตาได้เห็น ที่หูได้ยิน ที่จมูกได้ทราบ ที่ลิ้นได้ทราบ ที่กายได้ทราบคือได้ถูกต้อง อันเป็นที่ตั้งของสุขเวทนา เป็นที่ตั้งของตัณหาความดิ้นรนทะยานอยาก เมื่อตัณหาความดิ้นรนทะยานอยากเข้าไปจับในสิ่งอันใด สิ่งอันนั้นก็เป็นกามคุณารมณ์ขึ้นทันที อารมณ์ก็คือเรื่องที่จิตคิดจิตดำริหมกมุ่นถึง ก็เรื่องรูปเรื่องเสียงเรื่องกลิ่นเรื่องรสเรื่องโผฏฐัพพะนี่แหละ อันเป็นเครื่องหน่วงใจให้บังเกิดความรักใคร่ปรารถนาชอบใจต่าง ๆ ทับถมทวีกันอยู่ในจิตใจ ดังนี้แหละคือบ่วงของมารที่คล้องจิตใจไป ก็เอาไปไว้ในเงื้อมมือของผีปีศาจยักษ์ร้ายทั้งหลายที่เข้าสิงนี้แหละ เพราะฉะนั้นจึงปฏิบัติไปเหมือนอย่างผีเหมือนอย่างปีศาจ เหมือนอย่างยักษ์ร้าย เหมือนอย่างผีนั้นก็เพราะเหตุว่าปฏิบัติหลอกลวงปกปิดความชั่ว แสดงว่ากระทำความดีต่าง ๆ แต่อันที่จริงนั้นก็ซ่อนกระทำความชั่วหรือลอบกระทำความชั่วต่าง ๆ เอาความดีบังหน้า เรียกว่าอาศัยความดีทำความชั่ว คนในโลกนี้เป็นอยู่ดังนี้โดยมาก อาศัยความดีทำความชั่ว เพราะว่าภายนอกนั้นแสดงว่าทำดี ฐานะต่าง ๆ ที่ได้รับก็ล้วนแสดงว่าเป็นฐานะที่เกิด

ในบุคคลทุกหมู่เหล่า ทั้งในทิศเบื้องหน้า ทิศเบื้องขวา ทิศเบื้องหลัง ทิศเบื้องซ้าย ทิศเบื้องบน ทิศเบื้องล่าง ทิศเบื้องขวางโดยรอบ ย่อมจะเป็นจิตที่มีพลัง เป็นเมตตาเป็นกรุณาเป็นมุทิตาเป็นอุเบกขาที่มีพลัง ยังให้ตนเองผู้ปฏิบัติได้เป็นพรหมขึ้นด้วยตนเอง คือจิตดังนี้เป็นจิตที่เป็นพรหม เหนือกว่าเทพเหนือกว่ามนุษย์สามัญทั่วไป จิตที่เป็นพรหมดังนี้ย่อมเป็นจิตที่มีพลัง เมื่อมีพรหมมาก ๆ ด้วยกัน จิตที่เป็นพรหมมาก ๆ ด้วยกันดั่งนี้ แผ่ออกไปโดยรอบดั่งนี้ ในบุคคลทุกหมู่เหล่าในสรรพสัตว์ทุกถ้วนหน้า ย่อมจะมีส่วนช่วยทุก ๆ บุคคลทุก ๆ หมู่เหล่า ตั้งแต่ส่วนน้อยจนถึงส่วนใหญ่ ให้พากันเปลี่ยนจิตใจที่มุ่งร้ายต่อกันมาเป็นระงับความมุ่งร้ายต่อกัน แต่ว่าบังเกิดความมุ่งดีต่อกันอันเป็นเมตตาขึ้นแทน จะเปลี่ยนจิตใจที่คิดเบียดเบียนกันให้ระงับความคิดเบียดเบียนกันกลับมาคิดช่วยเหลือกัน เปลี่ยนจิตใจที่ริษยาต่อกันให้ระงับจิตใจที่ริษยานั้น เปลี่ยนมาเป็นจิตใจที่ยินดีสนับสนุนในความสุขความเจริญของกัน เปลี่ยนจิตใจที่ตกอยู่ในอำนาจของความชอบความชังอันทำให้ลำเอียงด้วยความชอบความชัง มาเป็นจิตใจที่ระงับความลำเอียง ดั่งนั้น วางใจเป็นกลางได้ และปฏิบัติต่อกันโดยยุติธรรม ยกย่องผู้ที่ควรยกย่อง ข่มผู้ที่ควรข่ม สรรเสริญผู้ที่ควรสรรเสริญ ตำหนิผู้ที่ควรตำหนิ และปฏิบัติไปด้วยความรู้มิใช่ด้วยความไม่รู้ เมื่อเป็นดั่งนี้ก็จะยังให้บังเกิดสันติสุขในที่ทั้งปวง

การปฏิบัติเพื่อให้บังเกิดผลดังกล่าวนี้เป็นสิ่งจำเป็นในโลก เพราะฉะนั้นโลกนี้จึงต้องการพรหม เพื่อที่จะให้บังเกิดความร่มเย็นเป็นสุข การปฏิบัติช่วยเหลืออย่างอื่นก็ช่วยได้ตามเหตุปัจจัยนั้น ๆ แต่ถ้าขาดพรหมธรรมก็ยากที่จะให้บังเกิดความร่มเย็นเป็นสุขโดยทั่วไป

จากบรรดาเครื่องเศร้าหมองใจ คือเหล่ากิเลสอันเป็นกองราคะ หรือโลภะบ้าง กองโทสะบ้าง กองโมหะบ้าง และเมื่อมีจิตบริสุทธิ์สะอาด ศีลก็เข้าสู่จิตที่บริสุทธิ์สะอาด สมาธิก็เข้าสู่จิตที่บริสุทธิ์สะอาด ปัญญาก็เข้าสู่จิตที่บริสุทธิ์สะอาด วิมุติคือความหลุดพ้นก็เข้าสู่จิตที่บริสุทธิ์สะอาดตามขั้นของการปฏิบัติ ดังนี้แหละคือบุญเครื่องชำระจิตให้บริสุทธิ์ คือกุศลกิจของคนฉลาด และเป็นความสุขอันเกิดจากความบริสุทธิ์และความสงบ จิตดังนี้น้อมออกไปให้เป็นเมตตาก็เป็นได้ เป็นกรุณาก็เป็นได้ เป็นมุทิตาก็เป็นได้ เป็นอุเบกขาก็เป็นได้ จะเป็นเมตตาที่บริสุทธิ์ คือเป็นความรักที่ปราศจากราคะ มุ่งดีมุ่งความสุข ปราศจากโทสะพยาบาท และปราศจากสิเน่หา เป็นกรุณาที่บริสุทธิ์ คือเป็นความมุ่งช่วยให้พ้นทุกข์ ไม่เจือด้วยวิหิงสาความคิดเบียดเบียน และโทมนัสความเสียใจเพราะเห็นเขาต้องเป็นทุกข์ จะเป็นมุทิตาที่บริสุทธิ์ คือเป็นความยินดีพอใจที่ปราศจากอคติ ความไม่ยินดีคือความริษยา และปราศจากโสมนัส คือความกระหยิ่มใจอยากจะได้ดีมีสุขเช่นนั้นบ้าง จะเป็นอุเบกขาที่บริสุทธิ์ คือความวางใจเป็นกลาง ปราศจากความลำเอียงด้วยความรักหรือความชัง เพราะไม่ประกอบด้วยความรักหรือความชัง ทั้งไม่ใช่ความเฉยเมยด้วยความไม่รู้ แต่ว่าเป็นความรู้ แต่ว่าวางใจเป็นกลางได้

เมตตา กรุณา มุทิตา อุเบกขา ที่บริสุทธิ์ดังนี้ย่อมน้อมไปได้แก่บุคคลทุกหมู่เหล่า แก่บุคคลผู้เป็นที่รักนับถือก็น้อมไปให้ได้ บุคคลที่เป็นกลาง ๆ ไม่ใช่ชอบไม่ใช่ชังก็น้อมไปให้ได้ บุคคลผู้เป็นที่เกลียดชังมาก่อนหรือเป็นศัตรูมุ่งร้ายก็น้อมไปให้ได้ และจิตเช่นนี้เมื่อมีมาก ๆ ด้วยกัน น้อมแผ่ออกไปด้วยเมตตา กรุณา มุทิตา อุเบกขา

ธรรมบรรยาย

พรหมธรรมและนาถกรณธรรม

ในการอบรมจิตตภาวนาพุทโธ ถวายพระราชกุศลถวายพระพรชัยมงคล
ในวันเฉลิมพระชนมพรรษาสมเด็จพระนางเจ้าฯ พระบรมราชินีนาถ
๑๒ สิงหาคม ๒๕๒๔
ณ สว. ธรรมนิเวศ วัดบวรนิเวศวิหาร
สมเด็จพระญาณสังวร (สุวฑฺฒโน) แสดง

ขอถวายพระพร เจริญพระราชสิริสวัสดิพิพัฒนมงคลพระชนมสุขทุกประการ แด่สมเด็จบรมบพิตรพระราชสมภารเจ้า สมเด็จพระนางเจ้าฯ พระบรมราชินีนาถ ผู้ทรงพระคุณอันประเสริฐ

บัดนี้ ถึงวันเฉลิมพระชนมพรรษาสมเด็จบรมบพิตรพระราชสมภารเจ้า สมเด็จพระนางเจ้าฯ พระบรมราชินีนาถ ผู้ทรงพระคุณอันประเสริฐ พุทธศาสนิกชนทั้งหลายจึงได้มาประชุมกันทำจิตตภาวนาถวายพระราชกุศลถวายพระพรชัยมงคล การที่ท่านสาธุชนทั้งหลายได้มาประชุมกันปรารภวันพระราชสมภพ จึงปฏิบัติทำจิตตภาวนาถวายดั่งนี้ เป็นการปฏิบัติอันถูกต้องทางหนึ่งทางพุทธศาสนา และเป็นทางปฏิบัติอันสำคัญ เพราะเป็นการปฏิบัติชำระจิตใจให้บริสุทธิ์สะอาด

ชวนพิมพ์
ชวนประหยัด พิมพ์ประทับใจ
ห้างหุ้นส่วนจำกัด โรงพิมพ์ชวนพิมพ์ 469 ถนนพระสุเมรุ ตำบลบวรนิเวศน์ กรุงเทพมหานคร
โทร. 2810541 . 2822114 นาย ชวน ศรสงคราม ผู้พิมพ์ ผู้โฆษณา พ.ศ.2524

พรหมธรรม
และ
นาถกรณธรรม

โดย

สมเด็จพระญาณสังวร